

Szaladgáló patkányokat videóztunk fényes nappal, Szombathelyen

Nyugat.hu - 2014-08-04 08:16:26

A Pelikán parkból néztük, hogyan nyüzsögnek a patkányok az MSH oldalánál. Egyszerre négy-ötöt is láttunk. Másnap telefonáltam a városházára, ahol kapcsolgattak, majd felírták a problémámat és azt mondták, utánanéznék. Úgy éreztem, hogy tiszta skizónak néztek, aki beképzeli magának a problémáit - írta egy Olvasónk és a második levélre sem kellett sokat várnunk.

Szárítkozó patkány a Gyöngyös partján, Szombathelyen fotó: Tánczos Mihály

A szerdai Vas Népében jelent meg egy olvasói SMS, hogy a Sportház mögötti Gyöngyös patak medrében és partján nyüzsögnek a patkányok. Nem én küldtem az SMS-t. Majd másnap az újságban meg is jelent egy cikk, amiben Palkó László egészségügyi gázmester nyilatkozott, hogy ellenőrizte a sportház környékét, azonban patkányfészeknek nyomát sem találta. Jelentem, tévedett. Szerintem becsukott szemmel járhatott ott - ecsetelte olvasónk, aki pénteken este több alkalommal is látott patkányokat a patakparton, sőt, ismerősével megpróbálták mobilfotókat készíteni és ugyan elmosódottan, de sikerült patkányt fotózniuk.

Szombaton 16 órakor mi is elmentünk a dr. Pável Ágoston sétányra és pár percen belül megláttuk az első patkányt, majd utána még kettőt. Bár videónk jó eséllyel nem kelti fel a National Geographic érdeklődését, de arra mindenesetre jó, hogy alátámassza a leírtakat.

Méreg az MSH falánál fotó: Tánczos Mihály

Intelligens rágcsálók

Az ember közvetlen környezetében a vándorpatkány (népi neve: káspi egér, vízi patkány, szürke patkány él, hazánkban ez a faj teljesen kiszorította a házi patkányt. A vándorpatkány (*Rattus norvegicus*), a legfontosabb rágcsálófaj Közép-Ázsiából, a Kaszpi-tenger környékéről származik. Elnevezése abból adódik, hogy először Norvégiában írták le. Világméretű „vándorlását” a XVIII. századtól a hajókkal végzett teherszállítás tette lehetővé. Így jutott a különféle földrészek kikötőibe, majd onnan a szárazföld belsejébe, a világ összes országába.

A leghíresebb magyar patkányok

A vándorpatkány a nedves, a hűvös és a sötét környezetet kedveli, legszívesebben az épületek közvetlen közelében, földlyukakban él. Fészket közvetlenül az épület alatt, védett helyen alakítja ki, de gyakran telepszik meg kész üregben, amelyet kibővíti. A patkányjárat a felszín alatt kb. 30-50 cm mélyen halad, és a kitáguló részben van a tulajdonképpeni fészek. Az egyik kijárat az épület közvetlen közelében található, a másik magába az épületbe vezet, a többi a szabadba nyílik, így a fészeknek legalább 2, de általában 3-4 kijárat van. Ha a fészek megtelnek a patkány által behurcolt hulladékkal, akkor elhagyja és újat épít.

[Patkányok egy szombathelyi sétány mellett, fényes nappal fotó: Tánczos Mihály](#)

A vándorpatkány mindenevő, napi táplálékszükséglete átlagosan 50-100 gramm. Ennél azonban sokkal nagyobb mennyiségű táplálékot hurcol be fészkébe. Az így összegyűjtött élelmet azonban csak akkor fogyasztja el, ha valamilyen okból (pl. kedvezőtlen időjárás) fészkét nem tudja elhagyni. Gyors alapanyagcseréje, illetve fogai koptatása miatt, állandóan táplálkoznia, illetve rágnia kell. A kevert táplálékot szereti, élelmének jelentős részét főleg hulladékból fedezi. Amennyiben módja van rá, válogat, sokféle élelmiszert végigkóstol, de csak a számára megfelelőt fogyasztja el. Kedveli az 50-70% nedvességtartalmú táplálékot, ennek hiányában száraz élelmet is elfogyaszt, ilyenkor viszont folyadékigénye megnő. A romlott, penészes, dohos élelmiszert nem eszi meg.

A patkányok mozgási körlete 300-500 méter, de ha a táplálékért messze kell vándorolniuk, naponta akár 1 km bejárására is képesek. Aktivitásukat az óvatosság és gyanakvás határozza meg, amelyet az újtól való ösztönös félelem és a mérgezett csalétektől való kifejezett tartózkodás jellemez.

A patkányok folyamatosan figyelik környezetüket, az ott elhelyezett, eddig nem ismert táplálékkal, vagy új tárgyakkal, esetleg az ott végbement, számukra szokatlan bármely változással szemben igen bizalmatlanok. Az új, korábban nem látott vagy nem ismert, szokatlan táplálékot is csak igen óvatosan kóstolják meg, és ha annak íze nem kedvező (esetleg attól a patkánycsalád bármely tagja megbetegszik), nem hajlandók elfogyasztani. Ez az ún. „extra óvatos népesség” általában túléli az irtást, mivel a kihelyezett mérgezett csalétket és a csapdát egyaránt elkerüli.

[Patkányok egy szombathelyi sétány mellett, fényes nappal fotó: Tánczos Mihály](#)

A vándorpatkány jellegzetesen éjszakai állat, rejtett életmódot folytat, nappal fészkében tanyázik. A fészekből óvatosan jön elő, és megszokott ösvényeken, ún. csapákon közlekedik, mindig oly módon, hogy testének egyik oldala valamilyen felülethez közel legyen. A nyílt területeken gyorsan keresztülszalad. Társas életmódot folytat, csordában él, amelyet több patkányfészek, illetve patkánycsalád alkot. A csordákban egy kifejlett hím vezetésével több ivarérett nőstény és ezek utódai élnek. Az idegen patkányokat elűzik.

Gyorsan fut, jól mászik és úszik, akár 60 cm távolságot is képes átugrani. Igen fejlett a tisztálkodási ösztöne, táplálkozás, vagy vándorlás után a testére tapadt szennyeződést nyugodt körülmények között azonnal eltávolítja. Szőrét, farkát addig nyalogatja, amíg tiszta nem lesz. A patkányok nagyobb távolságra közlekedési eszközökkel jutnak el, egyes épületek között viszont aktívan vándorolnak.

Forrás: agrohydro.hu